

НАЦИОНАЛЕН ПОЕТИЧЕН КОНКУРС

В почите на Витоша

Десето издание

АЛМАНАХ

Витошката елина — аристократ
на глътен единствен
Воз, мисъл, нощ, гън мес,
мъртви, живи мисли!

И нощта в войната обидна
Най-свободна нощ вече
Замбачи ангела-грабнати:
да биде зрелище вехи чещ.

И нощта в войната обидна

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
ДИРЕКЦИЯ „КУЛТУРА“

НАЦИОНАЛЕН ПОЕТИЧЕН КОНКУРС

В поетите на Витоша

Десето издание

Алманах

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
ДИРЕКЦИЯ „КУЛТУРА“

Национален поетичен конкурс

В ПОЛИТЕ НА ВИТОША.

Десето издание. Алманах.

Столична община. Дирекция „Култура“, 2016, 52 с.

© Бойка Андреева, Валентин Дишев, Васил Аврамов,
Васил Славов, Васил Сотиров, Георги Икономов, Димитър
Събов, Здравка Маринова, Йордан Пеев, Красен
Александров, Люdmил Симеонов, Мария Иванова – Фьон,
Милена Стоянова, Петко Кицов, Петя Иванова, Светла
Гунчева, Силвия Христова, Станислава Немска,
автори, 2016

© Виолета Борисова, графичен дизайн, 2016

© Божидар Чемширов, художник на корицата, 2016

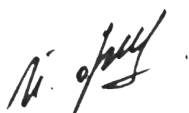
Честито десето издание на
националния конкурс за поезия
„В полите на Витоша“!

Честито и на отликените!

Радвам се, че и тази година поетичният конкурс на Столична община привлече много и талантиливи творци от всички възрасти и градове на България. Още едно доказателство за духовния потенциал на народа ни! Хубаво е, когато поетите пишат и имат какво да кажат. За нас е важно посланието на тяхната чувствителност и усещане за пулса на живота. Страшно е ако замълчат, ако е наранена тяхната природа. Казват, че глухо и страшно е мълчанието на поетите. В България слава Богу, умно и талантиливо пишещите се множат и заявяват с достойнство своята мисъл, посока и светоусещане!

Нека празниците на поезията да привличат все повече последователи и съмишленици.

На добър час!

Йорданка Фандъкова
Кмет на София

ПИСМО ДО НЕЯ

Днес реших да ти пиша. Не за пръв път го мисля.
И опитвах - свидетел са дългите нощи,
все по-тъмни от черния цвят под очите му.
Днес го правя наистина. Докато мога още.

Приеми го до себе си - той към тебе е тръгнал.
От години се бори с най-виновното чувство –
то разкъсва душата му между път и завръщане.
Денем - просто съпруг. Нощем - болка тъгуваща.

Приеми го, защото когато се връща
всяка вечер в затвора на уюта домашен,
потъмняват очите му от прага на къщата
и престава да вижда. Даже децата си.

Приеми го. Не мога да гледам ръцете му,
във съня да чертаят други скули и устни.
И не искам да слушам невнятния шепот,
с който вика видения - далечни и чужди.

Приеми го. Той е мъж, от кураж се нуждае.
Той те чака да кажеш „Ела“ дълго време.
В крайна сметка ми стига баща за децата ми.
Нека да оцелее - приеми го до себе си!

Ти си нежна и истинска. Само с тебе е силен.
Аз разбирам това. Любовта ти го врича.
Затова в крайна сметка реших да ти пиша.
Затова. И защото и аз го обичам.

ХОРИЗОНТ

няма страх
В болката (ми) –
тя е проста геометрия
на острия ъгъл

страшно е
да се пръснеш
като стара крушка
и да няма тиха длан
загърнала те в спомен –
когато не можеш да светиш
да си само режещ къс от мрака

страхът е само ръб
от рана в тялото на близостта

РАЗНОС НА УТРОТО ПО ДОМОВЕТЕ

Когато лунната пътека
потъва в белезникав зрач,
и пътникът в тревата мека
разчупва топлия колач,
и златно изворче целува
първица жадните треви
там - нощното небе преплувал -
денят на изток пак кърви,
след него тишината слиза
и от стенания лютуи,
и паяк облачната риза
съблича - да я приюти,
несретни, ветровете сричат
нелеп априлски мадригал -

гъждът във пъпките изрича,
каквото с плач не е успял,
а сетне тъмните въпроси
намират светлия ответ -
пчелици сбират меднокоси
ухания за бъдещ мед.
И знаеш, че си жив, защото
успял си сам да разчетеш
тайнописа на живота
във минзухарената свещ.
Че, щом денят дошъл е - Божем,
и мракът се е издигнал,
Все още - да обичаш, можеш! -
и някому да бъдеш мил.

Васил Асенов

Трета награда

ГРАДСКА ПРИКАЗКА

Следобедът юлски лежи на паважа.

Няма човчица влага за птиците.

С мазни устни в панелките дремеха граждани
между фризери и климатици.

Но отгдето ли се пръкна този рошав хлапак
със огромно китайско хвърчило?

Размота някакъв дълъг каноп
и хукна възторжен с все сила.

Как така си беше зарязал компютъра,
монитора, мишката, флашките?

Само луди и деца гонят вятъра
разумните си държат шапките.

От терасите тук-там човечета
подозрително светкаха с очила.
Леталото, Впрочем, на никої не пречеше
но кой знае, кой знае? Я стане бея!

Но в един миг хвърчилото и хлапака
изчезнаха вдън небесата.

Ония – безкрилите - се прибраха
при ракийката и салатата.

А момчето лежеше на облаче ласково
и сънуваше в летния ден
как спира край него Вълшебна каляска
с онзи мил чародей Андерсен.

НОСТАЛГИЧНО

Ретро София - която обичам
В ония години отлитнали.
По Валерипетровски лирична,
по Цанколавреновски колоритна.

С мъдри кестени и акации,
с хамами и шкембеджийници,
с бригади и манифестации,
с шопски хитреци и наивници.

С легендарни студентски тавани,
с мостове - орлови и лъвски,
с красиви мечти, с горчиви измами.
Време на поети без вратовръзки.

И ги виждам - дръзки и вдъхновени
с ореоли от люляков дим
по паветата жълти мятат перчеми
Пеньо Пенев с Усин Керим.

И се раждат метафори в крачка
от сърдечните ритми избликнали.
А кентаври бензинови мачкат
следите им неизстинали...

С походка на рошав, разбързан гъсок,
по „Дондуков“ или по „Раковска“ ,
до сърцето с Есенин, под мишница с Блок
ще ги срещне Христо Банковски.

А после във „Гроза“ в лиричен запой
с последните мършави хонорари
ще прекарат нощта без сън и покой
бедните бардове на България.

Тях – чудесните, вече ги няма!
Отлетяха сред звездните рифове.
Тъжни паяци по ония тавани
четат недописани стихове.

ГРЪЦКА МЕЛОДИЯ

Подивяла от видеовавилония,
оглушал от някакъв рок-парад,
защо ли си спомних една гръцка мелодия
и далечен крайдунавски град.

„Нощта беше душна, безлюдна и скучна
с утаен по дворовете есенен дим,
с невидими лаещи някъде кучета
и с удавени в Дунав звезди.

Вървахме и някак си глухо и злъчно
ругаехме времето и града,
дебелака, затворил последната кръчма,
провинциалната си съдба.

И Внезапно: О, Господи! Откъде ли –
от перваз на прозорец, от лунния бряг,
чухме песен. И смаяни, и онемели,
очаровани спряхме. И времето спря.

16

В нощта на Родина

Гласът бе девичи, но толкоз прекрасен,
че градът изведнъж се превърна във храм.
Засветляха звездните иконостаси
и нощта стана ласкава и добра.

Беше гръцка мелодия, от която
разбрахме само едно - Сагапо.
Но докосна ни сякаш пирейският вятър,
люшнал лодка във залив Любов!

Като сребърни риби в тополите мрежи
се люлееха уличните светила.

Ресници ли прърхала светли и нежни,
душа или птица разтвори крила?

И слушахме ние гласа, който пей,
безмълвни, прехласнати, покорени.
Съвсем като скитника Одисей,
омагьосан край острова на сирените.

ИЗГРЕВСКА ИСТОРИЯ

Излизаше и тръгваше надолу,
по чехли, с шапката си сламена,
а беше вече зима и земята
се свиваше от студ попарена.
Но той подпяваше от времето
на старите шансони песента,
понякога се хлъзваше и падаше
с очи, ударени в окоито на леда.

Изправяше се, тихо позагубен,
познаван и обичан от квартала,
съседите дотичваха задъхани:
- Васил е срещу блокчето ни, Маре.
И лелите ми, двете гургулички,
със страх се втурваха след татко си,
а той спокоен, с тиха доброта,
ги буташе и дърпаше си лактите.

- Защо бе, тате, и къде си тръгнал? -
с палтенце го завиваха, презгръщаха го.
Баща им като вятър се усмихваше
и отговаряше им без да се обръща:
- Отивам към дома си, милички,
а вий кои сте, много сте любезни.
Студено малко стана, а не виждам,
креслото ми къде е, да поседна.

В
малките на
Димитър

Снегът отгоре тръскаше покривката,
а дядо с новата си шарена пижама,
вървеше бързо, бързо по небето
натам, към Сините си Камъни.

ПОДЛЕЗ ЗА ДУШАТА

Сред калните ни дири блести един талант –
във всеки подлез свири
самотен музикант.

20

В калите на Витоша

Тъй тъжен и протяжен е вътрешният глас –
той казва нещо важно
на глухи като нас.

Във подлезите мрачни на нашите души
не свири той, а плаче,
с което ни теши.

Омазнени банкноти във смачкано бомбе....
Вървим като по ноти
към изхода небе.

Защо ли ни сподиря ненужният талант?
Във всеки подлез свири
самотен музикант.

Минаваме край него – нещастен сиромас,
но тъпото ни его
го плаши подъл страх.

Като китайска канка кълве той теб и мен:
да му свалиме шапка
ще трябва някой ден.

Ах, колко ще е просто – в лиричен стил почти:
ще просим, да, ще просим
за прошка аз и ти.

КВАРТАЛЕН ТАРАЛЕЖ

А това си е чисто нахалство:
сред бетонния жилищен лес,
по алеята –
поглед асфалтов -
да премине един таралеж.

Може би, обсаден от строежа,
той навремето не е успял
да избяга.
И търсейки еша си,
днес се щура из този квартал.

А в квартала със име Надежда
безнадеждно е Всичко, нали?
Таралежът,
природно наежен,
сам не вярва на своите бодли.

Просто няма с какво да ни бодне,
да ни трогне със нещо поне.
Той е странен,
излишно самотен,
а пък ние, приятелю - не.

Васил Готиров

ПРЕД ПАМЕТНИКА НА
ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ
В БОРИСОВАТА ГРАДИНА

24

В памет на Димчо

Убийствена е всякаква възхита,
когато всичко живо
буди жал.

Неволята съвсем на воля скита,
а ние тънем
в творческата кал.

Сред корените
пуснал вечен корен,
сега сиракът Всекому е драг.

Но мъртъв,
той е песенно спокоен,
че живият не му е вече враг.

ВЯРВАШ ЛИ?

Вярваш ли, че чакам сто години,
въпреки, че съм на петдесет –
ти край мене бавно да преминеш
и да ме презърнеш без ръце?

Вярваш ли, че в нощите самотни
и сънят не иска да заспи,
а така желая да се кротна
за да ме покриеш със коси?

Вярваш ли, че денем тишината
в стаята ми яростно мълчи?
Аз желая само да те срещна
и... да ме целунеш със очи!

Димитър Свобод

Отличие

* * *

Снежана - незабравка оскрежена ,
любовна фъртуна,
тъжна магия,
повехнала в бавния
хербарий на София,
на пазара „Ситняково“
продава днес карантия.
„От бъбреци
нямам бъбреци,
ни крака от крака,
каква е тая зла орисия?“-
маха с кървава,
тъжна ръка.

В
паметта на
Д. Свобод

Тя - повелителката
на стотици мъжки сърца,
за сърца не ще и да чува.
Снежана дори не сънува
от безкрайна умора.
Тя вижда живота
Всеки ден най-отвътре,
без да е теолог,
хирург, философ.

Вижда го,
без канка магия -
осем касети със карантия,
и казва:

„Няма любов”!
Снежана – замлъкнало цвете,
в хербария безпощаден
на бездънния град
дай да целуна
ръцете ти кървави
с устни на брат!

ПОЕТЪТ

Той е толкова сам, че чува дъха си.
На дъното на света – като ключ непотърсен.
Събрал е кураж сред нас да живее.
А в очите му болката като възленче тлее.
Носи тиха усмивка на лицето поетът.
И след него остават стиховете да светят.
Черна люлка – земята любовта му прибра.
Вместо ласка до него върви пустота.
Само нощем в съня му косите лисичи
ухаят отново на дъжд и метличина.

И забавя земята своя делничен ход
да гаде на поета още залък живот,
още цветни минути на любов и на нежност,
още мъничко топла и светла безбрежност.

Пряко сили поетът посреща деня,
пие чаша кафе, драска тъжни кривулки.

А от стаята литват – като благослов над града
и камбанно звънят стиховете светулки.

* * *

Пробудих се и в мрака безпросветен
заплаках аз - и роних сълзи до зори
за твоя край и моя дял несретен ...

П. Яворов

32

Волните на Витоша

С ревнивите ръце на страстни чувства
ще удуша горчивите си спомени,
В които ти присъстваш и отсъстваш,
а аз съм съчка, дето храни огъня.
И всичко туй е опит да извикам,
по-точно опита ми за излитане,
след който гранавата ми молитва
подобно стар пуловер се разплита.
И знам, че закъснея ли - отсъствам
от светлите пространства на живота ти.

Безумствата си вместо листи късам,
а после пускам като лодки в локвите.
С необяснимото се очертавам
и силуетът ми е някак Хамлетов.
Това, което знаеш - не познавам,
а дяволите ми са бивши ангели.
Затуй е време вече да си тръгнеш,
тъй както е и време да ме срещнеш.
Очите ти са онемели църкви,
в които се догарям между свещите.
И думите са като смърт излишни,
че никоя любов не е повтаряща.
Това, което имах - зъзне в нищото,
това което чакам - плаче в края ми...

НЕКА ПИЕСАТА СПРЕ

Вземете си милите гуми
и тези усмивки учтиви.
Задръжте си топлите чувства –
аз зная, че те са фалшиви.

Пред всички лъщящи хвалби,
изречени с яд във сърцето,
искреност бих предпочел
по-остра на нож от острието...

Моля ви само за миг
вашиите маски свалете!
Пиесата нека да спре –
и хора открити бъдете!

ХАМЛЕТ

Да бъдеш сам – сред гмеж от лицемери
и подлеци с престъпно потекло,
душата ти покой да не намери
в света, прогнил от корист и от зло –
свят, в който любовта е невъзможна,
честта не струва даже и петак,
а пък човекът, сврян във своята кожа,
приятел днес е, а пък утре - враг!
Сам - срещу преизподнята на мрака,
ръка за мъст издигнал! Ала виж –
с отровна шпага вече те очакват,
с отровно вино - после ще заспиш...
Но не проклинай гордата си участ –
бездарниците само пеят в хор!
Дано светът от тебе да научи
какво е доблест и какво - позор!

НОЕМВРИ

Ноември няма по-желан близък,
когато е затоплен и разнежен,
защото знаеш, че е кърпена със сняг
жилетката му от галювна прежда.

Понеже твоят свят ще се стопи,
щом първата снежинка го ожули,
ноември няма брат по-милостив,
ако е още с объл тен на дюли.

Ноември е единствено цитат
от шепоти, отминали в безкрая.
И помни есени, които по халат
и по дълбоки чехли бродят в рая.

А всеки спомен с разлетян сюжет,
догонва те и меко те прегръща,
гощава те с оттенъци от мед
и те залъгва, че си вече въкъщи.

Че есента е филигранен свят,
във който имаш своя вечна стая
и топъл стих е всеки листопад...
...успееш ли да му забравиш края...

ОСТАВАНЕ В НЕСЕБЪР

И сляха се напевните ни шепоти...
Навярно, са звучали раковините
и бил е възхитителен хоралът им,
щурците, може би, са им пригласяли
и славеи от стихналия лес?
Не сме ги чули - ние се целувахме.

Разсъннен пясък изхриптя
под босите крака на таралежи,
на други ли потайни същества?
Не ги видяхме - ние се целувахме.

При кея забесуваха вълните,
отприщили вековната стихия,
гърмяха и връхлитаха сърдити,
от завист, сигурно, да ни погубят.
Вкочени, треперещи, възторжени,
сред дивата им ярост се целувахме!

Изхвърли после приливът отломка
от лодката, с която не отплувахме.
Заети бяхме в тези дни –
изкачвахме високата скала
и горе, на върха ѝ се целувахме.

Узряващите ябълки над нас
поклащаха примамливо телца,
една не вкусихме от тях –
тогава се целувахме.

Настигнала го страшната прокоба,
навярно, от онази нощ -
къде ли не обхождах...
Забравям хора, местности, адреси,
помня всеки поглед, всеки жест,
всяко място,
на което се целувахме.

ОТТАТЪК ХЛЯБА

40

В поетите на Витоша

Просто е спомен:

и хляб, и село!

Мъничка нива - с два сухи вола.

Орис за бедност те е проклела:

да чоплиш вечно земята гола.

Почнал си вече - плаха надежда

ще те споходи нейде по пладне,

корени пукат... Кръст се привежда,

буца след буца - гладен и жаден...

Какъв ти спомен?...

Още е болка.

Неутешима земята чака.

Едно съдбата, сеячо, молиш:

душата гладна да свети в мрака.

Да бъде грижа!...

Човек разбира.

Духът - разбуден... Смисълът - ясен.

Връхлита вятър.

Пред теб умира

Живот прекрасен. Живот ужасен...

И все по-трудно...

И по-неясно.

Събуждай утре посока жива!

Ти не заспивай!

Засявай бясно

оттатък хляба -

дума горчива!...

ВЕЧНОСТ

Вечността идва полека. Не върви по звезди,
под нозете ѝ пукат зърна на въздушни мехури.
Тя във хиляди капчици дъжд по дървото блести
и играе хоро в нестинарската жар на божура.

Не отваря всемирни врати.. Спира точно пред нас
и така се усмихва, че целият миг засиява.
И претърсва ергения сак на най-скупия час
за онези бонбони, които на дъното падат.

Нека спрем да я търсим. Та тя е тъй-близо, че днес
под носа на света се изплезва, щастлива и щърба.
И какво като някой уцелва до смърт Ахилес,
и животът безкраен накрая съвсем се презгърбва.

И какво като утре ще виждаме други звезди
(във сърцето са тези, които земята не плаши).
Вечността не остава до утре и няма преди.
Тя върви редом с днешния ден и е винаги наша.

НОЩНА РЕКА

44

В паметта на Евдокия

Когато гумите са глътки по езика ми,
наслада за рецепторите на сомелиера в мен
и вкус на ягоди и див пелин извикат,
аз знам със сигурност къде ще ме намерят -
край нощната река, подпряла с корени
наведения склон на бреговете ми,
от пролетни води до смърт изронени.
Седя на тъмно и очаквам страховете си
на бързата си лодка да доплават
и да ме поведат из моя малък ад,
във който суетата и тщеславието
изгубват битката със онзи глад
за въздух, светлина и път под слънцето.
Да буташ времето като един Сизиф

и както мравка падналото по тревата зрънце,
с единствената мисъл, че си още жив...

Да, за това си струва да стоиш във тъмното
и да затискаш с гръб да не изскочи дяволът.

Но знаеш - утре задължително ще съмне,
а онзи храст на двора ти ще цъфне в бяло.

В
малките на
Димитър

БАЛАДИЧНО

Морето се сгушва в соления тих Анхуало.
Небето потръпва, звездите съвсем избледняват.
Нощта е затулена в креп, а луната е бяла.
Уж всичко е сън, а пък сякаш се случва наяве...
Пътува астрално поетът-душата която,
раздуплена вечно над дните ни горестно стене.
Кипи Анхуало сред жълтото палецо лято,
върви Калиопа с бели нозе на сирена.
Животът е сол, а солта на живота е лира,
която изтръгва живеца на тленни вселени.
Поетът се ражда, твори и самотен умира
тъй крехък и краен. Но римите дебнат стаени.
Върхлитат стиха - като възлени спяна стихия.

Душата му - стон, зов и птица до смърт устрелена
превръщат на пепел, която света ще покрие.
Искри Анхиало, в сърцето си къта поета...
Гръдта на небето разкрива луна кадифяна.
Звездите се реят над синия бряг, там където
седи Калиона в седефена, бяла премяна.

В
наките на
Д. М. М. М.

СОЛЕНА ГРАФИКА

Ти отдавна не си ми небе
(вече знам - под небето се диша),
ала още към тебе гребе
мисълта ми - безцветен излишък.

Търси своето бяло платно със
компас по лика ти графитен.
Хоризонтът с голямото „но...“
е заседнал докрай в плитчините.

Ти отдавна презгърдка не си.
За очите не си ми разтуха.
Две солени сълзи донеси
за хрилете ми (риба на сухо съм).

Уморих се без твоеето „да“
да се сливам с мъглите ти плахо.
Не оставих в теб цветна следа,
но със всеки графит те изплаках.

НЕДЕЛНО СЪСТОЯНИЕ

Аз нямам точен час, за да те искам.

Но имам ден - нарича се неделя.

Товава чайки в мен надават писък,
на атоми сърцето ми разделят.

Тогава съм вълшебница. Поръсвам
на мъртва почва семена от макове.

Най-леки са в неделя всички кръстове.

Най-кратък - пътят. И най-бързи - влаковете.

Такава съм в неделя - много искрена и
мога да ти обещаая всичко.

Но ти от мене нищо не поиска,
освен едно - да те обичам в срички.

Родина на Република

В неделя съм притихнала и кротка,
когато мълчешком с очи те гоня
Побирам стих на триста книжни лодки –
да ме четеш след тръгващи вагони.

В неделя съм на устните молитва,
защото знам, че с вяра ме изричаш.
В неделя съм перо, за да политна,
преди да ме препъне зла поличба.

В неделите - с дъжда - валя на думи
и оцветявам залези бакърени.
Обичам те! Обичам те безумно
Неделя е. Не взимай днес чадъра си...

ЛИПОВ ЧАЙ

Не е дърво. Липата е вълшебник
и в парата на утрините в събота
рисува всеки липов спомен с тебе.
И все по-бавно дните се разсъмват.
Отляво всички клони са ръкави.
Тук властва само вятърното ято.
Завее ли, оставя ме такава –
да сърбам отминаващото лято.
По устните кипи гореща пяна
и търси хлад, но те остават слети
с онази топлина от порцелана,
където сме допрели силуети.
Ако е тихо, чаят ми е пристан
за дните със несбъднати посоки.

Листата стават за пчелите писти.
И тъй като съм жадна, с тях подскоквам,
но клоните отгясно ме заплитат.
Успявам само с дъх да те докосна.
Изпращам обичта си по пчелите -
предесенна, дълбока, медоносна.
Подреждам те в небе без пунктуация
и те изричам в шумно междуметие.
И облакът е липова плантация,
в която всеки бурен е пометен.
А в парата се проектира раят
и чака с тебе в него да се скрием.
Събуждай се! Ще ти изстине чаят
и ще пропуснеш цялата магия!

Поезията е солта на живота.

Поетите са донкихотовци, а поетесите – пепеляшки.

И всички те са уникални.

В Десетия национален конкурс за поезия „В полите на Витоша“ участват над 250 автори с над 750 творби. Журито извървя дълъг път и преодоля сериозни противоречия, като в резултат избра стиховете на двайсет и двама участници в конкурса. Несъмнено, не само отличените автори заслужават признание за своето творческо постижение и за оригиналния си почерк, които ще оставят следи върху картата на съвременното българско поетическо изкуство. Това е доказателство, че ежегодният конкурс за поезия „В полите на Витоша“ на Столична община се утвърждава като важен акцент в културния живот на София и България, като стимул за творците и като възможност за изява на поети от всички краища на родината.

Радостно е, че сред наградените има автори от различни поколения и от различни населени места. Редом с изявени и популярни творци се нареждат имената на новооткрити и незабелязвани досега поети, които, надявам се, вече се вписват в днешния и утрешния ден на литературата ни.

Поезията е изпитание за таланта и характера, но тя е и възбуждащо пътешествие, което участниците в Десетото издание на Националния конкурс „В полите на Витоша“ вече са започнали.

Димитър Христов